

Sygn. akt II Cz 10/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Płowaś (spr.)

Sędziowie: SO Bogumił Goraj

SO Tomasz Adamski

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2015 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy egzekucyjnej

z wniosku wierzycieli: Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B., (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

z udziałem wierzyciela hipotecznego (...) Spółki Akcyjnej w Polsce z siedzibą w W.

przeciwko dłużnikom A. M. (1) i A. M. (2)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

w przedmiocie zarzutów wierzyciela hipotecznego (...) Spółki Akcyjnej w Polsce z siedzibą w W. z dnia 22 lipca 2013 roku do planu podziału suny uzyskanej wskutek egzekucji z nieruchomości , zatwierdzonego postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 3 lipca 2013 roku

na skutek zażalenia wierzyciela hipotecznego (...) Spółki Akcyjnej w Polsce z siedzibą w W.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 23.10.2013 roku, sygn. akt XII Co 17200/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Cz 10/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 23.10.2013 roku zatwierdził plan podziału kwoty 105.000 zł uzyskanej na skutek egzekucji skierowanej do ograniczonego prawa rzeczowego – spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w B. przy ul. (...).

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż w dniu 22.07.2013 roku wierzyciel hipoteczny (...) Spółka Akcyjna w Polsce z siedzibą w W. wniósł zarzuty do planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości w części obejmującej zaspokojenie kosztów egzekucyjnych w wysokości 8.662,30 zł przypadających Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. K.. Wierzyciel zarzucił, iż w rozpatrywanej sprawie brak jest prawomocnego

postanowienia w przedmiocie kosztów egzekucyjnych, albowiem komornik nie doręczył odpisu wydanego przez siebie postanowienia o kosztach wierzycielowi hipotecznemu.

Komornik w odpowiedzi wniósł o oddalenie zarzutów, wskazując na treść przepisów art. 1023 i 1036 kpc. Komornik zwrócił również uwagę na przepis art. 1025 § 1 kpc i datę ustanowienia hipoteki oraz datę wszczęcia postępowania egzekucyjnego i pierwszeństwo zaspokajania kosztów egzekucyjnych. Nadto Komornik przytoczył przepisy ukse uzasadniające jego zdaniem prawidłowość obliczonych przez niego kosztów w tym należnych opłat.

Sąd Rejonowy oceniając zarzuty zwrócił uwagę, iż o kolejności zaspokajania z kwoty uzyskanej z egzekucji decyduje przepis art. 1025 § 1 kpc (dotyczący zasad pierwszeństwa) oraz wyrażona w art. 1026 kpc zasada stosunkowości.

Sąd I instancji wskazał również na to, iż wierzyciel hipoteczny (...) Spółka Akcyjna w Polsce z siedzibą w W. złożył wniosek o nabycie zajętej nieruchomości na podstawie art. 964 § 1 kpc, deklarując jednocześnie brak wpłaty ręką. Sąd zauważył, że przysługująca nabywcy wierzytelność hipoteczna znajduje się dopiero w piątej kategorii zaspokojenia. Tylko wierzytelność w wysokości przypadającej nabywcy z tytułu hipoteki zgodnie z planem podziału mogła być zaliczona na cenę nabycia w myśl art. 968 § 1 kpc. Pozostałą kwotę należało uiścić gotówką, albowiem w tym zakresie nie znajdowała ona pokrycia w cenie nabycia w rozumieniu wymienionego przepisu. O powyższym nabywca został pouczony już w toku licytacji, a następnie znalazło to wyraz w niekwestionowanych przez strony postępowania egzekucyjnego oraz samego skarżącego postanowieniach Sądu z dnia 12.04.2013 roku w przedmiocie wezwania do zapłaty oraz z dnia 09.05.2013 roku w przedmiocie przysądzenia prawa. Obecnie nabywca kwestionuje obowiązek zapłaty przez niego kwoty 8.662,30 zł, na którą ustalono koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego w rozpatrywanej sprawie, powołując się przy tym na art. 770 kpc. Sąd Rejonowy wskazał, że stronami postępowania egzekucyjnego są wierzyciel egzekwujący i dłużnik egzekwowany, a obok nich uczestnikami postępowania egzekucyjnego są także inne podmioty np. nabywca zajętej nieruchomości. Przywołany przez skarżącego przepis reguluje, w ocenie Sądu Rejonowego, jedynie zasady zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego pomiędzy jego stronami. W stosunku do wierzyciela hipotecznego, który nie jest jednocześnie wierzycielem egzekwującym i nie legitymuje się tytułem wykonawczym formalnie uprawniającym go do egzekucji, powyższy przepis nie znajdzie zastosowania, albowiem postanowienie o kosztach w żadnym wypadku nie obejmuje nabywcy zajętej nieruchomości. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał za niezasadny zarzut skarżącego, iż nie powinien on być zobowiązany do pokrycia kosztów egzekucyjnych w wysokości 8.662,30 zł, albowiem nie otrzymał on wcześniej od komornika odpisu postanowienia o kosztach zgodnie z art. 770 kpc, a zatem postanowienie to nie jest prawomocne i nie może być uwzględnione w planie podziału. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że postanowienie takie podlega doręczeniu jedynie stronom postępowania egzekucyjnego, skoro obejmuje ono rozliczenie kosztów między nimi. W związku z tym tylko stronom przysługuje ewentualna skarga na czynności komornika w tym zakresie. Sąd wskazał nadto, że formułując powyższy zarzut skarżący wychodzi z błędnego założenia, iż w rozpatrywanej sprawie pokrywa koszty egzekucji „za dłużnika”. Taka sytuacja nie ma miejsca. Wierzyciel nabywający zajętą nieruchomość na zasadach szczególnych, w trybie art. 968 § 1 kpc nie pokrywa „za dłużnika” kosztów egzekucji, lecz uiszcza kwotę, co do której jego wierzytelność nie znajduje pokrycia w cenie nabycia na skutek ustalenia jej wysokości w ścisłym związku z treścią art. 1025 kpc i z uwzględnieniem pierwszeństwa zaspokojenia wierzytelności w toku egzekucji. W tym przypadku źródłem powstania wierzytelności korzystającej z prawa zaspokojenia w kategorii pierwszej jest wprawdzie ustawy obowiązek dłużnika pokrycia kosztów egzekucji, jednak taka sama sytuacja miałaby miejsce w przypadku np. wierzytelności pracowniczych czy alimentacyjnych, co nie oznaczałoby, że wierzyciel pokrywa należności z tego tytułu „za dłużnika”. Nie można, bowiem zdaniem Sądu rejonowego zapominać, że wierzyciel w części w jakiej pokrył cenę nabycia gotówką nadal utrzymuje swoją wierzytelność wobec dłużnika, albowiem w tej wysokości nie jest ona objęta potrąceniem wierzytelności hipotecznej z wierzytelnością z tytułu ceny nabycia, jak również dłużnik nie zaspokoił wierzyciela hipotecznego ze swojego majątku tj. poprzez przeniesienie na nabywcę prawa własności nieruchomości w części, co do której musiał dokonać zapłaty ceny w formie gotówkowej.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu dotyczącego przedwczesności postanowienia komornika o kosztach postępowania z uwagi na kontynuowanie egzekucji z innych składników majątkowych dłużnika, Sąd Rejonowy stwierdził, że komornik ma obowiązek wydania postanowienia o ustaleniu kosztów egzekucji z nieruchomości i powinien to

uczynić po podjęciu ostatniej należącej do niego czynności egzekucyjnej dotyczącej nieruchomości, obejmując swoim orzeczeniem dotychczasowe postępowanie. Sąd Rejonowy przywołał na potwierdzenie tego stanowiska orzeczenia Sądu Najwyższego wydane w sprawach II CKN 496/00 i V CSK 300/10.

Sąd Rejonowy za bezzasadne uznał również zarzuty wierzyciela hipotecznego dotyczące braku podstaw dla wydania przez komornika postanowienia o kosztach ze względu na nieefektywność działań komornika, który wobec przejęcia nieruchomości w trybie art. 968 § 1 kpc nie wyegzekwował żadnej kwoty roszczenia. W tym zakresie skarżący nie dostrzega, iż to liczne czynności komornika doprowadziły do licytacji zajętej nieruchomości, dzięki której wierzyciel mógł skorzystać ze swoich uprawnień wynikających z art. 968 § 1 kpc, a nadto faktu, iż w toku egzekucji zaspokojona została istotna część wierzytelności hipotecznej skarżącego. O efektywności egzekucji nie decyduje fizyczne uzyskanie przez komornika środków pieniężnych lecz uzyskanie kwoty, która może być następnie rozdysponowana na poczet wierzytelności podlegających zaspokojeniu w toku egzekucji.

Mając powyższe na uwadze, po wysłuchaniu osób zainteresowanych, zgodnie z art. 1028 § 2 kpc Sąd Rejonowy nie dopatrywał się w rozpatrywanej sprawie wystarczających podstaw do uwzględnienia zarzutów nabywcy zajętej nieruchomości.

Zażalenie na to postanowienie wniósł wierzyciel hipoteczny, domagając się jego zmiany przez uwzględnienie zarzutów do planu podziału w zakresie kwoty określonej w planie jako koszty egzekucji przez zaliczenie tej kwoty na wierzytelność zgłoszoną do potrącenia i zarządzenie zwrotu tej kwoty z depozytu sądu.

Z uzasadnienia zażalenia wynika, iż skarżący nie zgadza się z interpretacją art. 770 kpc dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela hipotecznego uznać należy za bezzasadne.

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w tym także dokonaną przez Sąd I instancji wykładnię przepisów a w szczególności art. 770 kpc.

Skarżący nie przedstawił w uzasadnieniu zażalenia żadnych argumentów mogących podważyć prawidłowość wydanego przez Sąd Rejonowy postanowienia. Wierzyciel hipoteczny wskazał w uzasadnieniu zażalenia szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i poglądów doktryny ale takich, które nijak nie przystają do okoliczności faktycznych rozpatrywanej sprawy. Nadto skarżący wyciągnął na ich podstawie wnioski również nieprzystające do okoliczności faktycznych i prawnych, na których oparto zaskarżone postanowienia.

Wierzyciel hipoteczny zdaje się nie rozumieć, że występuje w roli nabywcy nieruchomości w drodze licytacji i pomija wszelkie rozważania jakich dokonał Sąd Rejonowy na bazie przepisu art. 968 § 1 kpc i art. 1025 kpc, które podziela w całości Sąd Okręgowy. Skarżący zdaje się nie rozumieć w jakim trybie nabył nieruchomość dłużnika i jakim rygorom podlega kwestia zaliczenia na poczet ceny nabycia wierzytelności hipotecznej jemu przysługującej.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, iż postanowienie komornika wydane w trybie art. 770 kpc było prawidłowe i zostało doręczone stronom postępowania egzekucyjnego, którzy go nie podważali. Wierzyciel hipoteczny, który nie przystąpił do egzekucji z nieruchomości za stronę takiego postępowania uznany być nie może.

Wszelkie uwagi dotyczące bezskuteczności egzekucji są całkowicie niezrozumiałe skoro w jej toku uzyskano środki podlegające podziałowi w trybie art. 1025 kpc.

Wobec powyższego zażalenie na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 1 i 2 kpc i art. 13 § 2 kpc należało oddalić jako bezzasadne.